

9. Problems of manufacturing technology compressor vanes GTD: Proceedings of the meeting. – M. : NIAT, 1982. – 114 p. (Rus.)
10. Anish'enko A.S. Punching gas heating units for isothermal deformation of metals / A.S. Anisch'enko // Zakhist metalurgíynikh mashin vіd polomok : Collection of scientific works / SHEE «PSTU». – Mariupol, 2013. – Issue 15. – P. 118-122. (Rus.)

Рецензент: С.С. Самотугин
д-р техн. наук, проф., ГВУЗ «ПГТУ»

Статья поступила 09.02.2015

УДК 621.98

© Балалаєва Е.Ю.*

СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ КОНСТРУКЦИИ ДВУХСЛОЙНОГО УПРУГОГО ЭЛЕМЕНТА КОМПЕНСАТОРА ПОГРЕШНОСТЕЙ СИСТЕМЫ «ПРЕСС-ШТАМП»

В статье приведены усовершенствованные конструкции упругого элемента компенсатора погрешностей направления ползуна. Определена оптимальная величина горизонтального перемещения верхней пластины для достижения необходимой жесткости упругого элемента.

Ключевые слова: система «пресс-штамп», компенсатор погрешностей, упругий элемент, жесткость, площадь перекрытия, диапазон технологических усилий.

Балалаєва О.Ю. Удосконалення конструкції двошарового пружного елемента компенсатора похибок системи «прес-штамп». У статті наведені удосконалені конструкції пружного елемента похибок напряму повзуна. Визначена оптимальна величина горизонтального переміщення пластини для досягнення необхідної жорсткості пружного елемента.

Ключові слова: система «прес-штамп», компенсатор похибок, пружний елемент, жорсткість, площа перекриття, діапазон технологічних зусиль.

E.Yu. Balalayeva. Two-layer elastic element of the compensator for the errors of the «press-and-die» system design improvement. The article presents the improved design of the elastic element of the slide direction error compensator. The two-layer elastic element consisting of upper and lower elastic plates of variable thickness is placed between supporting surfaces of the slide and the die upper plate. The joint between the upper and lower plates is stepped. The rigidity of this compound elastic element is specified so that at the processing load deformation of the elastic element can not exceed 20-25% of its total height. The optimal value of the horizontal displacement of the upper plate necessary to achieve the necessary rigidity of the elastic element is defined in the article. It has been found that the displacement of the upper plate of two-layer elastic element should be multiple to the height of the press bed deformation at processing loads. Variable thickness of the compound elastic element may also be used to adjust the interdie space. The processing loads range has been widened as well as the application of the compensator for the «press-and-die» system errors. The proposed design of the compensator elastic element is simple and with minimum of expenses, makes it possible to withstand several million compression cycles.

Keywords: «press-and-die» system, compensator for errors, elastic element, rigidity, overlapping area.

* канд. техн. наук, ст. преподаватель, ГВУЗ «Приазовский государственный технический университет», г. Мариуполь, balalaeva@yandex.ru

Постановка проблеми. Робота фізически устаревшого і изношенного пресового обладнання сопровождається появленням погрешностей в системе «прес-штамп» [1], які тем більше, ніж більше технологічна навантаження. Виникаючі погрешності напрямлення ползуна призводять до розвитку паразитних навантажень [2]. Це призводить до несупотівству форми отштампованих виробів чертежам і знищенню геометрії поверхні реза при роздільних повищених ізносах і поломках направляючих і робочих частей штампа.

Для зниження паразитних навантажень в узлах пресового обладнання застосовують різноманітні компенсируючі пристрії, конструкції яких залежать від виду та потужності використовуваного обладнання, вимог, які пред'являються до точності та якості штампуваних виробів, розмірів деталей. В зв'язку з цим актуальним завданням є розробка науково обґрунтованих методик обчислення та покращення конструкцій компенсаторів погрешностей системи «прес-штамп».

Аналіз попередніх досліджень та публікацій. Найбільш перспективним напрямом зниження паразитних деформацій в узлах пресового обладнання є впровадження додаткових конструктивних компенсируючих елементів на основі еластомерів, які розташовані між опорними поверхнями ползуна та верхньою плитою штампа. Широке поширення отримали упругі компенсатори, обраzenі як на індивідуальні операції [3-5], так і універсальні [1, 6], які застосовуються для широкого діапазону технологічних навантажень. Дизайн конструкцій відрізняється простотою та мінімальними матеріальними затратами порівняно з механічними компенсаторами. Ефективність застосування таких компенсаторів на базі поліуретану визначається його властивостями, т.к. упруга пластинка при осадці її до 25% витримує до $7 \cdot 10^6$ циклів навантаження стисання.

В конструкціях універсальних компенсаторів погрешностей системи «прес-штамп» часто використовуються складні упругі елементи. Наприклад, основою конструкції універсального поворотного компенсатора [1, 6] є дві круглі поліуретанові пластини з отворами, причому одна з пластин має можливість переміщуватися поворотом відносно іншої, що дозволяє змінювати площину опорної поверхні та призводить до зміни жорсткості компенсатора за рахунок зміни коефіцієнта перекриття.

Однак технологічні можливості такого компенсатора обмежені відсутністю можливості регулювання висоти упругого елемента. Також необхідно враховувати, що діапазон технологічних сил, на які виконано обраzenі, залежить від його жорсткості, яка в залежності від конструкції [1, 6] регулюється поворотом верхньої пластини, що призводить до циклических змін площаді. При цьому навіть для отворів різної форми співвідношення площадей отворів та пластин буде мінімальним. Всё це обмежує діапазон технологічних сил, на які виконано обраzenі.

Таким чином, виникає завдання покращення упругого елемента універсального компенсатора для розширення діапазону технологічних сил та, відповідно, області застосування компенсатора.

Цель статті – покращення двохслойного складного упругого елемента компенсатора погрешностей системи «прес-штамп» за рахунок зміни його конструктивних елементів та встановлення їх раціональних розмірів.

Ізложение основного матеріалу. Для реалізації поставленої задачі була розроблена конструкція двохслойного упругого елемента компенсатора погрешностей напрямлення ползуна [7], який являється складним, виконаним в вигляді двох упругих пластин, одна з яких має можливість переміщення відносно іншої (рис.). Переміщення упругих пластин змінної жорсткості, виконаних з змінною товщинами, здійснюються зсувом по наклонній площині їх з'єднання на величину, кратну висоті розміру упругої деформації станини при технологічній навантаженні обладнання, на якому встановлені ці упругі пластини. При цьому максимальна величина горизонтального переміщення в напрямленні наклона менша значення, якому відповідає встановлення загальної товщини упругих пластин на рівень максимальної товщини однієї з складових частей, тобто менша величина, обраzenа за формулою:

$$h_2 \cdot L / (H_2 - h_2), \quad (1)$$

де H_2 – максимальна товщина пластини з найменшою висотою h_2 ; L – довжина упругих

пластин в сборе.

Определение величины перемещения, как кратного по высоте размеру деформации станины при технологическом нагружении оборудования, на котором смонтированы эти упругие пластины, заключается в чувствительности деформации упругого элемента к деформациям станины этого оборудования при значениях перемещения, не меньших кратного. Это приводит к эффекту компенсации погрешностей системы «пресс-штамп». При изменении технологической операции с иным значением силы необходимо изменять жесткость компенсатора на другую, при этом удобно ориентироваться на дискретную величину, которая кратна значению упругой деформации эксплуатируемого оборудования.

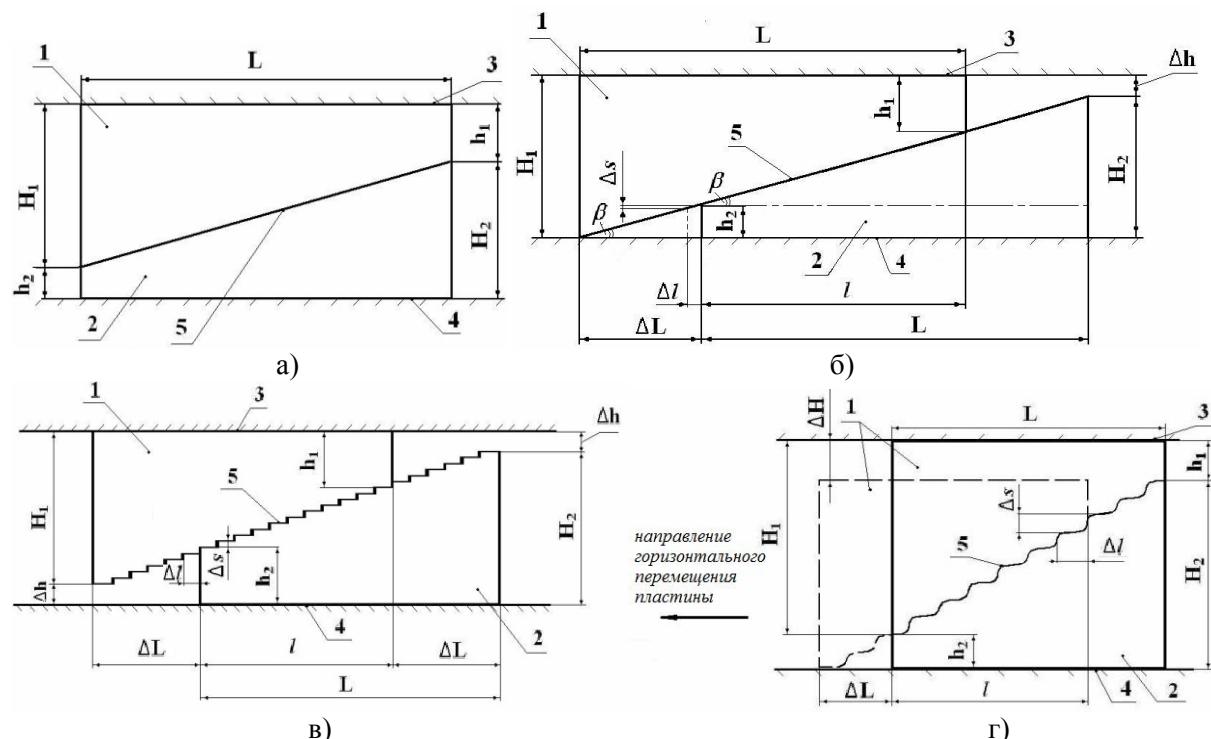

Рисунок – Общий вид двухслойного упругого элемента компенсатора погрешностей направления в сборе при $h_1 > h_2$ (а), при максимальном значении перемещения одной из упругих пластин, когда она касается опорной поверхности при $h_1 > h_2$ (б), со ступенчатой наклонной поверхностью разъема верхней и нижней упругих пластин при перемещении пластин одна относительно другой при $h_1 = h_2$ (в), с рельефной поверхностью в сборе при перемещении упругой пластины на определенную величину (г): 1 – верхняя упругая пластина переменной толщины; 2 – нижняя упругая пластина переменной толщины; 3 – опорная поверхность верхней упругой пластины и ползуна; 4 – опорная поверхность нижней упругой пластины и верхней плиты штампа; 5 – наклонная плоскость разъема верхней и нижней упругих пластин, которая может быть плоской, рельефной, ступенчатой и т. д.; Δh – разница максимальных толщин верхней и нижней упругих пластин элемента; β – угол наклона плоскости разъема и нижней упругих пластин; ΔH – величина горизонтального перемещения верхней упругой пластины, которая отвечает горизонтальному перемещению ΔL ; l – перемещение верхней упругой пластины; Δl – горизонтальное перемещение, соответствующее деформации

Горизонтальное перемещение одной из упругих пластин относительно другой в направлении наклона плоскости их разъема не может быть бесконечным, как с точки зрения сохранения составным элементом эксплуатационных свойств, т. е. достаточного сопротивления технологическим нагрузкам через достаточную площадь, так и с конструктивной точки зрения, когда

упругая пластина, перемещаемая сдвигом, коснется одной из опорных поверхностей, на которую установлен упругий элемент. Величина горизонтального перемещения определяется выражением (1).

Двухслойный упругий элемент (рис., в), который имеет в сборе длину L , состоит из верхней и нижней упругих пластин с переменной толщиной, размещается между опорными поверхностями ползуна и верхней плиты штампа. Плоскость разъема между верхней и нижней упругими пластинами выполняется ступенчатой. Жесткость этого составного упругого элемента определяется таким образом, чтобы при определенных технологических нагрузках, которые сопровождаются перекосами, его деформация не превышала 20-25% общей высоты упругого элемента, т. е. величин $(H_1 + h_2)$ и $(H_2 + h_1)$, где h_1 и H_1 – минимальная и максимальная толщины верхней упругой пластины переменной толщины.

Компенсация погрешностей происходит за счет неравномерного сжатия упругого элемента под действием неравномерно распределенного по площади контакта силы при разворотах ползуна или деформациях станины пресса таким образом, что технологическое усилие передается без перекосов.

При выполнении операции с другой технологической нагрузкой величины погрешностей направления ползуна пресса меняются, что требует изменения жесткости упругого элемента компенсатора. Для этого по характеристике жесткости станины пресса (или экспериментально) определяют величину ее деформации Δs , которая отвечает технологической силе операции.

Перемещение верхней упругой пластины l (см. рис.) по плоскости разъема в горизонтальном направлении проводят на величину ΔL , кратной величине Δl , то есть горизонтальному перемещению, которое соответствует Δs . При технологической нагрузке, которая больше базовой, проводят увеличение площади контакта упругих пластин двухслойного элемента, т. е. увеличивают величину l . При технологическом усилии, которое меньше базового, проводят уменьшение площади контакта упругих пластин двухслойного упругого элемента, то есть уменьшают величину l .

Выводы

Таким образом, выполнено усовершенствование конструкции двухслойного упругого элемента компенсатора погрешностей направления ползуна. Определена максимальная величина горизонтального перемещения верхней пластины в направлении наклона. Установлено, что величина перемещения, кратная по высоте размеру деформации станины при технологическом нагружении оборудования, на котором смонтированы эти упругие пластины, позволяет достичь эффекта компенсации погрешностей системы «пресс-штамп». Предложенные конструктивные решения позволяют расширить технологические возможности компенсатора за счет варьирования жесткостью составного упругого элемента, при этом его переменная толщина может выступать дополнительным средством регулирования величины межштамповского пространства пресса.

Список использованных источников:

1. Диамантопуло К.К. Компенсация несоосности системы «пресс-штамп» изношенного штамповочного оборудования / К.К. Диамантопуло, В.В. Кухарь, А.И. Евтеев // Металлургические процессы и оборудование. – 2005. – № 2. – С. 31-34.
2. Артиюх Г.В. Уменьшение вредных нагрузок в металлургических машинах / Г.В. Артиюх // Теория и практика металлургии. – 2002. – № 5. – С. 48-57.
3. Диамантопуло К.К. Компенсатор погрешностей направления ползуна прессов / К.К. Диамантопуло, В.Е. Гримани // Защита металлургических машин от поломок : Сб. науч. тр. / ПГТУ. – Мариуполь, 1998. – Вып. 3. – С. 168-173.
4. Пат. 1359 Україна, МПК В 21 D 37/00. Вузол кріплення верхньої плити штампа до повзуна преса / К.К. Діамантопуло, А.І. Євтеєв, Д.М. Ширманов. – № u2001117858; заявл. 19.11.01; опубл. 15.08.02, Бюл. № 8. – 4 с.
5. Пат. 11782 Україна, МПК В 30 В 15/28. Компенсатор похибок напряму переміщення повзуна преса / К.К. Діамантопуло, В.В. Кухар, Д.В. Єрмолов. – № u200505677; заявл. 13.06.05; опубл. 16.01.06, Бюл. № 1. – 4 с.

6. Пат. 38814 Україна, МПК B 30 B 15/28, B 21 B 23/00. Універсальний компенсатор похибок напряму повзуна / В.В. Кухар, О.Ю. Балалаєва, В.С. Макеєв. – № u200806854; заявл. 19.05.08; опубл. 26.01.09, Бюл. № 2. – 4 с.
7. Пат. 37286 Україна, МПК B 30 B 15/28, B 21 B 23/00. Двошаровий пружний елемент компенсатора похибок напряму / В.В. Кухар, К.К. Діамантопуло, О.О. Лаврентік, В.С. Макеєв, О.Ю. Балалаєва. – № u200806970; заявл. 20.05.08; опубл. 25.11.08, Бюл. № 22. – 4 с.

Bibliography:

1. Diamantopulo K.K. Compensation of misalignment of the «press-and-die» system of the deteriorated stamping equipment / K.K. Diamantopulo, V.V. Kukhar, A.I. Evteev // Metallurgicheskie protsessy i oborudovanie. – 2005. – № 2. – P. 31-34. (Rus.)
2. Artyuh G.V. Reduction of harmful stress in metallurgical machines / G.V. Artyuh // Teoriya i praktika metallurgii. – 2002. – № 5. – P. 48-57. (Rus.)
3. Diamantopulo K.K. Compensator of errors of presses slide direction / K.K. Diamantopulo, V.E. Grimani // Zashchita metallurgicheskikh mashin ot polomok : Collection of scientific works / PSTU. – Mariupol, 1998. – Issue 3. – P. 168-173. (Rus.)
4. Pat. 1359 Ukraine, Int. Cl. B 21 D 37/00. Unit for attaching upper plate of the punch to the press ram / K.K. Diamantopulo, A.I. Evteev, D.M. Shirmanov. – № u2001117858; filed 21.04.98; publication 15.08.02, Bulletin № 8. – 4 p. (Ukr.)
5. Pat. 11782 Ukraine, Int. Cl. B 30 B 15/28. Compensator of errors of press slide moving direction / K.K. Diamantopulo, V.V. Kukhar, D.V. Yermolov. – № u200505677; filed 19.11.01; publication 16.01.06, Bulletin № 1. – 4 p. (Ukr.)
6. Pat. 38814 Ukraine, Int. Cl. B 30 B 15/28, B 21 B 23/00. Universal compensator of errors of press slide direction / V.V. Kukhar, O.Yu. Balalayeva, V.S. Makyev. – № u200806854; filed 19.05.08; publication 26.01.09, Bulletin № 2. – 4 p. (Ukr.)
7. Pat. 37286 Ukraine, Int. Cl. B 30 B 15/28, B 21 B 23/00. Two-layer elastic element of compensator of errors of press slide direction / V.V. Kukhar, K.K. Diamantopulo, O.O. Lavrentik, O.Yu. Balalayeva, V.S. Makyev. – № u200806970; filed 20.05.08; publication 25.11.08, Bulletin № 22. – 4 p. (Ukr.)

Рецензент: В.П. Гранкин
д-р физ.-мат. наук, проф., ГВУЗ «ПГТУ»

Статья поступила 27.04.2015